

EL DIÀLEG

1. EL DIÀLEG ORAL O CONVERSA

La llengua oral és el vehicle natural de comunicació. Quan parlem, expressem idees i sentiments, formulem desitjos, manifestem estats d'ànim, felicitem, demanem excuses, ens enfadem i ens reconciliem... L'acte de comunicació oral més freqüent és la **conversa** o **diàleg**. Es caracteritza perquè dues o més persones enraonen entre elles alternant l'ús de la paraula.

ELEMENTS QUE TROBEM EN UNA SITUACIÓ DE COMUNICACIÓ ORAL (CONVERSA O DIÀLEG)

Són els següents:

- els **tipus de parlants**: es diferencien pel sexe (homes, dones), per l'edat (nens, joves, adults, ancians), pel grau de formació (amb estudis o sense amb estudis primaris, secundaris, superiors), per la professió, per la relació que mantenen entre ells (pare, fill, professor, amic, desconegut...)
- el **lloc on es produeix la conversa**: al carrer, en una classe, en una discoteca, a casa...
- la **finalitat** o l'**objectiu** de la comunicació: passar-s'ho bé, ensenyar, felicitar, entrevistar, donar informació...
- el **tema** de la conversa: pot ser un tema de la vida quotidiana, especialitzat...
- el **canal** per on es produeix la conversa: auditiu, visual...

EL GRAU DE FORMALITAT EN UN DIÀLEG ORAL O CONVERSA

Quan mantenim un diàleg amb una persona, ens podem adreçar a ella amb un to més formal o més informal, depenent de la confiança que ens tinguem amb aquesta persona, però també segons la situació, el càrrec que ocupa l'altra persona, etc. Podríem establir tres **graus de formalitat** diferents:

Baix: propi d'una conversa entre familiars, amics, etc.

Mitjà: propi de les relacions entre professors i alumnes, en l'àmbit laboral o els mitjans de comunicació. S'evita tot allò malsonant i incorrecte, però també les paraules massa cultes o els conceptes difícils d'entendre.

Alt: propi de la relació amb persones que per la seva edat o pel seu càrrec, mereixen un tractament especial.

CARACTERÍSTIQUES DEL DIÀLEG ORAL

Les **característiques del diàleg oral** són les següents:

- emissor i receptor són presents en l'acte de comunicació. Això fa que el llenguatge no verbal tingui molta importància. En un diàleg, la comunicació no verbal (gestos, posició del cos, etc), de vegades té tanta o més importància que el llenguatge verbal.
- emissor i receptor comparteixen l'espai i el temps, tot i que també es poden produir diàlegs orals en què l'emissor i el receptor no comparteixen l'espai, com en una conversa telefònica, un diàleg a través d'un porter automàtic, o en un xat.

EL PAPER DE LA VEU EN EL DIÀLEG ORAL

La **veu** i l'**entonació** són elements importants en la transmissió d'informació a través de la comunicació no verbal.

Pel **to** de la veu (greu o agut) podem deduir el sexe de la persona que parla (home o dona) i molts cops també la seva edat. El to, que també pot ser més amable o més brusc o agressiu, també reflecteix l'estat d'ànim del parlant.

La **intensitat** —alta o baixa— ens pot indicar si el parlant és ben educat o mal educat, si està animat o trist, si està enfadat...

El **timbre** de la veu fa que cada persona sigui única, i això ens permet que puguem identificar les persones per la veu.

L'**entonació** també és un altre element molt important en la comunicació oral. Normalment, les entonacions més freqüents que fem servir quan parlem són:

- entonació **interrogativa**, amb la qual s'expressen les preguntes.
- entonació **exclamativa**, que manifesta la reacció de la persona segons allò que es diu: sorpresa, admiració, temor...

PARTS EN QUÈ S'ESTRUCTURA UN DIÀLEG ORAL

El diàleg s'estructura o divideix en les parts següents:

- **obertura:** els interlocutors entren en contacte.
- **desenvolupament:** es parla dels diferents temes de què tracta el diàleg.
- **tancament:** comiat dels interlocutors.

RECURSOS LINGÜÍSTICS PROPIS DEL DIÀLEG ORAL

Els **recursos lingüístics** del diàleg són els següents:

- Abundància de frases exclamatives i interrogatives.
- Presència important d'adverbis i de pronoms interrogatius (què, quan, qui, on...)
- Ús d'interjeccions (Ah, ecs, oh, ai, ui, eh...)
- Ús d'expressions per cridar l'atenció (Mireu-me, escolta'm, ei, nois, Maria...)
- Presència de frases inacabades.
- Manca de nexes entre les oracions (Hi aniré, en tinc ganes – Hi aniré (perquè) en tinc ganes)
- Ús de mots crossa (saps, vull dir, i és clar, i mira)
- Ús de mots genèrics (Porta'm el dallonses d'obrir les llaunes, que el necessito, que ho necessito, La cosa no ha quedat clara)
- Abundància de frases fetes.
- Ús d'onomatopeies.
- Presència de diminutius i augmentatius.

2. EL DIÀLEG ESCRIT

En un text escrit, per exemple en les narracions, el diàleg és una tècnica molt habitual. El diàleg reproduïx el que diuen els personatges que intervenen en les narracions. Una narració dialogada és més àgil i de més fàcil lectura i, a més, permet al lector conèixer millor els personatges a partir del que diuen i de la manera com ho diuen.

En un text escrit, el diàleg pot aparèixer de dues maneres:

Diàleg en estil directe: reproduïx literalment, és a dir, exactament, les paraules dels personatges que hi intervenen.

1. De vegades, el narrador introdueix el que diuen els personatges abans que hi intervenguin, amb l'ús dels dos punts (:)
2. Escrivim un guió (—) abans de la intervenció de cada personatge i el tornem a escriure després si el narrador ens dóna alguna informació.
3. La intervenció de cada personatge s'escriu en una línia a part.
4. Es reproduïx el llenguatge propi d'un diàleg oral amb l'ús d'interrogacions, exclamacions, expressions inacabades, etc.
5. Els verbs que es fan servir solen ser en present i en primera persona.

Vaig anar cap al final del passadís, vaig despenjar l'interfon i vaig preguntar:

—Qui és?
—Viu aquí en Gregori? —va dir la veu.
—Ets en Pau?
—Sí. I tu, qui ets?
—Au, puja —vaig dir.

Vaig sortir al replà de l'escala a esperar-lo (...) El vaig agafar molt fort i li vaig dir:

—T'he de donar una bona notícia, Pau.
—De debò?
—La bona notícia és ... que m'alegro molt de veure't.

R. SANTIAGO I J. OLMO, *Mai no tingueu catorze anys*

Diàleg en estil directe: no reproduceix literalment les paraules dels personatges, sinó que mitjançant un narrador s'explica el que diuen.

1. Els verbs en estil indirecte solen ser en passat i en tercera persona.
2. Les oracions normalment s'uneixen mitjançant verbs com *va dir*, *va respondre* seguits de la conjunció *que*.

En Gregori va anar cap al final del passadís, va despenjar l'interfon i va preguntar qui era. Una veu va preguntar si vivia allà en Gregori. En Gregori va respondre si era en Pau. En Pau va respondre que sí i li va preguntar qui era ell. En Gregori va dir que pugés.

En Gregori va sortir al replà de l'escala a esperar-lo. El va agafar molt fort i li va dir que li havia de donar una bona notícia. En Pau va preguntar si ho deia de debò. Aleshores, en Gregori va respondre que la bona notícia era que s'alegrava molt de veure'l.

ACTIVITATS

1. Destria els elements que determinen la situació de comunicació del text següent:. Consulta l'apartat *Elements que trobem en una situació de comunicació oral* que trobaràs en els Annexos de la unitat.

—Ei, tu, cara de mico! Què li has fet al meu germà?

—Jo? Res, no res... T'ho juro!

—Ah no? No ets el cara de mico que sempre li fa la guitza perquè és més baixet que vosaltres?

—No, no, segur que t'equivoques! Si jo sóc molt amic del teu germà, molt, molt amic.... T'ho juro per... per....

TIPUS DE PARLANTS (EMISSOR I RECEPTOR):

LLOC ON ES PRODUEIX LA CONVERSA:

FINALITAT DEL DIÀLEG:

TEMA:

CANAL:

2. Explica la situació de comunicació del diàleg següent (Emissor, receptor, finalitat, tema, canal) i digues quina part pertany a l'obertura, quina al desenvolupament i quina al tancament. Consulta l'apartat *Parts en què s'estructura el diàleg oral* que trobaràs en els Annexos de la unitat.

—Escolta, Nil. Vols que anem junts al Correfoc? —va preguntar la Mar.

—Em faria gràcia —va contestar el Nil—, però la meva mare pateix amb aquestes coses.

—Per què? —va preguntar-li la Mar obrint molt els ulls.

—És que el foc li fa pànic, és incapaç d'encendre ni un misto. Imagina't un correfoc! Li sembla que acabarem tots a l'hospital. —va respondre el Nil amb gest resignat.

—Ui..., sí que és patidora, eh? —va dir la Mar.

El Nil va arronsar les espatlles:

—Les mares... Ja se sap.

3. Torna a escriure aquest diàleg en estil **indirecte**. Consulta l'apartat *El diàleg escrit* que trobaràs en els Annexos de la unitat.

Miquel Strogoff va fer algunes passes endavant i va restar de nou immòbil, disposat a respondre.

—El teu nom?

—Miquel Strogoff, senyor.

—El teu grau?

—Capità del cos de correus del tsar.

—Coneixes Sibèria?

—Jo sóc siberià.

—Has nascut...?

—A Omsk?

—Hi tens parents, a Omsk?

—Sí, senyor.

—Quins parents?

—La meva vella mare, senyor.

JULES VERNE, *Miquel Strogoff*